SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVIII. No. 64. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, APRIL 5, 1991 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 5-го КВІТНЯ 1991 Ч. 64. РІК XCVIII.

„Ось світає в Україні і гряде Великий День"

ІСНУЄ ЗАГРОЗА МАСОВОГО СТРАЙКУ

Київ. — Як повідомляє інформаційне агентство „Модулус", переважна більшість населення України відчуває свою незахищеність перед рішеннями влади, що обмежують його права. Це засвідчили результати соціологічного опитування, проведеного Центрально-Українським Відділом Всесоюзного центру вивчення громадської думки. 82 відсотки опитуваних заявили, що ні в який спосіб не змогли б протидіяти подібним рішенням, що виходили б від уряду республіки. Особисте безсилля людей у захисті своїх прав, на думку соціологів, призводить до зростання їхньої готовости вдатися до крайніх заходів протесту, таких, наприклад, як страйк. Дві третини респондентів засвідчили свою готовість взяти участь у страйку, якщо економічна політика влади буде загрожувати погіршенням рівня життя.

Це свідчить про небезпеку масового соціяльного вибуху в разі прийняття владою непопулярних економічних рішень.

В Сумах створено новий театр

Київ. — Як повідомляє газета „Культура і Життя", народні традиції і обряди древніх слов'ян стали основою репертуару фолкльорного театру „Київська Русь", створеного при сумському громадському центрі „Діялог". Древні пісні, ігри, ритуали і свята склали яскраву програму, яку доповнюють старовинні костюми, мистецька гра на варгані, жалійці, ріжку, сопілці. В композиції спектаклів використовується історичні матеріяли, які відтворюють життя древніх слов'ян, їх героїчне минуле.

Зацікавлення театром велике — трупа отримала запрошення на гастролі до Москви, а потім театр поїде до Австрії.

Спонзорами творчого колективу стали сумське виробниче об'єднання „Хімпром" і обласний відділ Українського Фонду Культури.

В Запоріжжі проходить виставка

Запоріжжя (С. Латанський). — Тут у виставовій залі Спілки Художників України відкрито обласну виставку творчого об'єднання майстрів образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва під назвою „Самоцвіти Запоріжжя". В ній взяли участь на конкурсній базі 63 експонати. Спонзором є обласний Молодіжний Центр.

Серед експонатів — вишивка, різьба, різьблена і точена етнографічна іграшка, фльористика, вироби з кераміки, праці з бісеру, мереживо, вироби з тополиного пуху, декоративний розпис. Широко представлений олійний живопис, пастелі, акварелі, ґуаш, роботи олівцем, тушшю.

„Самоцвіти Запоріжжя" звітують перед громадськістю области і гостями міста напередодні великого свята — 500-річчя Запорозького козацтва. Об'єднання разом з Молодіжним Центром уклали договір про створення свого музею і постійної виставки.

ПРОГУЛЬКА ДО АТЛАНТИК СИТІ

Ню Йорк. — Відділ сеньйорів при Українській Кооперативі „Самопоміч" спонзорує прогульку до Атлантик Сиі, Н.Дж., в понеділок, 6-го травня. Автобус відправиться точно о год. 7:45 ранку з адреси: 98 Друга авеню, між п'ятою і шостою вулицями в Ню Йорку. За замовленнями та інформаціями слід звертатися до Оксани Лопатинської, телефонуючи на число: (212) 777-1336.

Київські землі належатимуть московській армії

Яготин (УНІАР). — Кілька голів колгоспів Яготинського району Київської области повідомили про намір перевести „свої" господарства у підпорядкування збройних сил СССР.

Про це повідомив голова колгоспу „Світанок" Іван Онищенко. Заступник головнокомандуючого Київської військової округи генерал-лейтенант **Генадій** Курдаков заявив, що місцева влада зволікає з перепідпорядкуванням господарств. Що думають про це самі колгоспники — невідомо.

У Львові сесія **Обласної** Ради 25-го березня розглянула питання про поєднання постів голови Обласної Ради та голови виконавчого комітету. На цей пост переважною більшістю голосів обрали Вячеслава Чорновола, який також є депутатом Верховної Ради України. Під час обговорення страйку шахтарів перед депутатами виступили: голова Червоноградського міськвиконкому Мирослав Сеник, голова страйкового комітету Олег Карп'юк, народний депутат України від Червонограду Богдан Козярський. Думки промовців поділилися, оскільки масова акція гірників вдаряє по економіці західніх областей. Проте усі визнали, що страйк є наслідком невиконання вимог шахтарів, які були висунені ними ще минулого року. Голова Львівської Обласної Ради В. Чорновіл заявив, що шахтарі мають право на страйк, проте порадив зважити і на арґументи противників страйку. Особливу увагу депутати приділили темі звільнення Степана Хмари з-під варти.

Подібну вимогу надіслали до Верховної Ради України учасники мітинґу з 24-го березня в Первомайському Луганської области. Понад 2,000 учасників акції ухвалили резолюцію з вимогою звільнити С. Хмару.

УСІМ ЧЛЕНАМ, ЧИТАЧАМ ТА ВСІМ УКРАЇНЦЯМ, ЯКІ СВЯТКУЮТЬ ЦЕЙ ПРАЗНИК ВОСКРЕСІННЯ ХРИСТОВОГО БАЖАЄМО РАДОСТІ, НАСНАГИ ТА ВСІХ БЛАГ ГОСПОДНІХ!

ЕКЗЕКУТИВА УНСОЮЗУ І „В-ВО „СВОБОДА"

Михайло Барабаш, Львів-Ню Йорк, 1991

Михайло Качалуба

Гряде Великдень

Ось світає в Україні
і гряде Великий День,
на прозріння піють півні
й чути відгомін пісень.

Заспівайте з глибин серця,
задзвоніть з усіх церков!
Хай проясняться вам лиця,
зикипить до волі кров!

Хай горять під небом синім
стяги наші та хрести,
бо Христос Воскрес нам нині
в нашій рідній Україні.
З ним ідемо до мети.

Ну ж співаймо щиро й сміло,
хай Великдень буде в нас!
Несім серце, мов кадило
в цей для нас воскресний час!

„ХРЕСТ — ДЖЕРЕЛО СИЛИ"

ВЕЛИКОДНЄ ПАТРІЯРШЕ ПОСЛАННЯ ДО ВСЕЧЕСНОГО ДУХОВЕНСТВА І ПОБОЖНИХ ВІРНИХ УКРАЇНСЬКОЇ АВТОКЕФАЛЬНОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В УКРАЇНІ І В ДІЯСПОРІ — ПО ВСЬОМУ СВІТІ РОЗСІЯНИХ

Преосвященні Владики, Всечесні отці та побожні брати і сестри!

Христос Воскрес! Христос Воскрес! Христос Воскрес!

Цими радісними й оживляючими словами вітаю Вас, мої улюблені, з Празником понад празники — Воскресінням Господа і Спаса нашого Ісуса Христа. Сталася ця надзвичайна подія майже 2000 років тому, при кінці перебування Сина Божого на землі та Його служіння людині.

Це служіння людині, а почерез неї і всьому людству, Христос виконував з Волі Свого Небесного Отця, в тяжких умовах знущання над Ним книжників і фарисеїв, які, відчувши в Ньому Божого Посланця, пробували знецінити Його навчання. Вони ж — книжники і фарисеї — робили все негідне, щоб понизити гідність Христа, посипаючи рясно Його хресний шлях на Голгофу колючою терниною. Та, не вдалося їм притоптати посіяного Христом слова Божої Істини.

Хрест, на якому закінчив Своє земне життя Христос, став джерелом сили, яка породила Церкву Христову — одвічну твердиню народу українського і скарбницю його духовних цінностей.

Понад тисячу років живе український народ з іменем Христа у серці своєму та йде за Ним у блаженну Вічність. Іде наш народ з Христом, не взираючи, що хресний шлях Сина Божого на землі був густо покритий терниною. Таким самим на протязі минулого тисячоліття був та ще й далі є шлях буття українського народу та його святої Церкви- Страдниці! Щоправда, були в минулому періоди радісного і творчого буття, коли Церква українського народу творила непроминаючі і вічні цінності, що їх історія записала на добро всього Вселенського Православ'я і всього людства. Та були й століття, коли завмирала животворча дія Рідної Церкви, що постала з пророцтвом апостола Андрія Первозванного й яку випестила та оздобила славна у віках Київська Митрополія, провідна у той час зірка Вселенського Православія на Сході Европи.

З кожним новим століттям, що наближало нас до теперішньої доби, ставало все тяжчим гноблення пануючих над нашим народом сусідів, зокрема Москви, яка підпорядкувала собі шляхом підкупу та насилля нашу Київську Церкву та впрягла її у віз своєї колоніяльної політики. У жорстокому XX столітті ця політика довела до масового руйнування храмів Божих і всього, що нагадувало духовне багатство українського народу, та, що найболючіше, обсіяла Україну мільйонами могил страдників за Христа і за побожний народ український. Ще й досі на прапорах охочих до гноблення нашого народу написано погрозливе: — „Не було, нема і бути не може"...

Другий, могутній у свій час сусід нашого народу — Польща, теж була ласа на плодовиту землю українську, яку пробувала здобути в своє володіння. Щоб здійснити свої великодержавні забаганки, Варшава не перебирала в засобах. Багато сил і засобів вона зужила передовсім на те, щоб знесилити головне джерело духовної сили українського народу — його Церкву Православну, яку репрезентувала назовні Київська Митрополія, найбільша у ті часи церковна провінція Вселенської Православної Церкви... Тут треба додати, що для здійснення великодержавних задумів Польщі, їй постійно й усердно допомагала Ватиканська держава, що довело до заіснування в українському народі релігійного двоподілу.

З яких засобів користала у XX столітті сусідня нам християнська Польща, підтверджує немовірна подія, що схвилювала в той час не тільки християнський, але і ввесь культурний світ. У роки 1937-38, на протязі всього і тільки кількох місяців, на теренах заселених православними українцями (провінції Волинь, Холмщина, Полісся й Підляшшя), — було зруйновано, розібрано і спалено 148 православних храмів Божих, серед яких переважали церкви кількасотлітньої давности. Дещо пізніше, бо вже в роках 1949-51, ще більшу трагедію пережила Лемківщина, населення якої насильно вивозилось, переважно на чужі землі. Залишені людьми храми Божі руйновано, а безцінної вартости мистецькі церковні оздоби розпродувано...

(Закінчення на стор. 5-ій)

ДОСЛІДНИКИ ТА НАУКОВЦІ стверджують, що висліди експериментів, переведених у ляболаторіях на мишах, вказують на можливість, що високо-волокниста дієта може охороняти від рака грудей. Науковці вже довший час знали, що вище згадана дієта є допоміжною у зменшенні захворінь раком грубої кишки, але ці нові експерименти, в яких мишам подвоєно високо-волокнисту дієту, виявили куди менші прояви злоякісних наростів на грудях, у порівнянні з тими мишами, які їли дуже мало-волокнисті харчі, або харчі зовсім без волокнин.

ВНУТРІШНЄ СЛІДСТВО ФБІ справи расового переслідування одного з його муринських аґентів у висліді порекомендувало, щоби директор Вілліям Сешенс покарав 11-ох своїх працівників, що були в цьому замішані. Минулого понеділка ФБІ повідомило про остаточні висліди слідства, але не називали замішаних в цьому аґентів, ані не було згадки про те, як їх буде покарано. Речник бюра заявив, що директор В. Сешенс розглядає запропоновані йому рекомендації та в скорому часі зробить рішення. Всі ці дії виникли після того, як у 1983 році чорний аґент Доналд Рошон виніс на денне світло поступки співпрацівників і оскаржив їх у расових переслідуваннях.

ХОЧА ПРЕЗИДЕНТ ДЖОРДЖ Буш затурбований повільним політичним і економічним відродженням у Кувайті, він, згідно з твердженнями урядових чинників, твердо вірить, що не можна насильно накидати демократизацію і тому не старається вести будь-якого натиску на еміра. Струбовані на початку тим, що шейх Джабер аль-Ахмад аль-Сабах не поспішав з поверненням до визволеного Кувайту, тепер американські урядові чинники є дещо збентежені його поворотним люксусовим життям серед різних недостач пересічних жителів країни, почавши від води до харчів включно. Ще більше збентеження прийшло після того, як засоби масової інформації подали вістки, що відновленням палати еміра займався інженерний корпус американської армії.

АРМІЯ ІРАКУ, ПІСЛЯ одномісячного бою з повстанцями на півдні країни і курдами на півночі, знову стала паном ситуації. Курди, боячись іракської помсти, масово покидають міста та втікають в гори при кордонах Туреччини та Ірану. Західні кореспонденти, що разом з курдами відступали на північ до кордонів Туреччини розповідають, що в містах Курдистану залишились тільки старі, немічні та каліки. Туреччина перед курдськими втікачами закрила свої кордони, натомість Іран втікачів приймає, пропонуючи допомогу. Не зважаючи на успіхи іракського війська, на думку американських урядових чинників уряд президента Саддама Гуссейна сильно потерпів в опінії світу таким жорстоким розправленням з шіїтськими мусулманами на півдні та курдами на півночі країни.

ПІСЛЯ ЦІЛОТИЖНЕВИХ намагань усунути Боріса Єльцина з посту президента Російської республіки, комуністичні партократи вирішили припинити свої зусилля в тому напрямі, бо побачили, що їхні політичні ігри роблять його ще більш популярним серед народу у порівнянні з президентом Міхаїлом Горбачовим. Щоби якось вийти ціло зі своєї невдачі, комуністи заявляють, що сепарастична політика Б. Єльцина є тим лихом, котре спричинює недостачі в країні, бо Російська республіка відмовилася платити податки Кремлеві. Речник Комуністичної партії в російському парляменті, Іван Полозков, щоби бодай трохи вибілити невдачу своїх однодумців заявив великодушно, що ситуація в Росії є погана та не є відповідна для зміни проводу.

ЗМУЧЕНИЙ, АЛЕ ПОВНИЙ оптимізму до Англії повернувся після п'ятирічного ув'язнення Роджер Купер, комерсант, якого Іран оскаржив у шпигунстві та тепер без жодного попередження звільнив з тюрми. Англійський міністер закордонних справ Даґлас Гирд заявив, що такий вчинок Ірану є дуже важливим кроком у покращанні британсько-іранських взаємовідносин. На пресовій конференції Купер заявив, що тільки впертість втримала **його при життю та надії на звільнення.**

„БОЖИЙ СИН ЗМІНИВ ВІНОК ТЕРНОВИЙ НА ЛАВРОВИЙ"

ПАСХАЛЬНЕ АРХИПАСТИРСЬКЕ ПОСЛАННЯ РОКУ БОЖОГО 1991

До Всечесного Духовенства і Вірних
Української Православної Церкви в Америці/
Вселенської Царгородської Патріярхії

„Христос воскрес із мертвих, перший із тих, що відійшли. Так як усі помирають в Адамі, так само у Христі всі будуть привернені до життя" (1 Кор. 15:20,22)

Радісні слова „Христос воскрес" переходять сьогодні з уста до уст і з серця до серця. Гимн великої і пресвятої Пасхи Христової грімко звучить довкола, і тим свідчить, що Божий Син замінив вінок терновий на лавровий, побідоносний. Звучним голосом, наш Господь і Спаситель голосить нам: „Я живу, і ви усі будете жити" (Іоан 14:19). Ще раз замовклі Великодні дзвони знову відізвалися і на всі сторони вітають народи, пересилаючи їм цю радісну відомість побіди віри і любови.

Наші часи повні загроз і критичні — може навіть апокаліптичні. Роз'єднання є поширене не тільки в політичному світі, — воно так само є і поміж Божими народами. Цей роздор повстав не так тому, що скрізь є вороги християнства, а передусім тому, що так мало з нас живе згідно з гимном Воскресення, який власне ми голосимо сьогодні — цю пісню віри і любови.

Урочистість над урочистостями зійшла на нас — свято, що зосереджується на Ісусові Христові, який повстав із мертвих, щоб дати свідоцтво про правду, яку ми власне прославляємо. Нехай це буде для всіх пригадкою, що ми повинні дозрівати, розуміти, почуватися піднесеними і жити, згідно з тією правдою. „Наблизіться до Господа Бога, то й Він до вас наблизиться" (Яків 4:8).

Як ніколи перед тим, злучімося всі разом і заспіваймо ці чудові Великодні слова: Будьте освічені цими празниками, і обійміть один одного, кажучи: „Брате!"

† **Всеволод,**
Єпископ Української Православної
Церкви в Америці
(Вселенська Царгородська Патріярхія), та
Українська Автокефальна Православна
Церква (Соборноправна)

Б. ЄЛЬЦИН ЗАЛИШИТЬСЯ ПРЕЗИДЕНТОМ РОСІЇ

Москва. — На З'їзді народних депутатів Росії значна більшість депутатів відкинула чергову спробу непримиренних опонентів Бориса Єльцина добитися, щоб парлямент висловив йому недовір'я. Такий проєкт резолюції був відкинутий 485 голосами проти 121.

У проєкті резолюції говорилося, що заклики Б. Єльцина „до захоплення влади з використанням непарляментських меторів боротьби суперечать конституціям РСФСР і СССР".

Результати голосування про вотум недовір'я Єльцинові були уже в значній мірі вирішені зробленою раніше заявою першого секретаря Російської комуністичної партії Івана Полозкова. „Ситуація в Росії гранично серйозна, — сказав він. — Наш обов'язок зупинити розпад у всіх сферах суспільства. Разом з тим, я не вважаю, що тепер настав час міняти керівників, голову парляменту і його вищі органи".

Газета „Вечерняя Москва" повідомила, що Міхаїл Ґорбачов напередодні візити в Японію зустрінеться з Б. Єльциним. Тема їхньої розмови покищо невідома.

СТРАЙКУЮЧІ ШАХТАРІ ПОТРЕБУЮТЬ ДОПОМОГИ

Донецьке. — Продовжується страйк шахтарів, розпочатий 1-го березня.

Газета „Голос України" інформує, що на черговому **засіданні донецького страйк**кому вирішили продовжити страйк за т.зв. шаховою системою. Колективи страйкують почергово. Політичні й економічні вимоги шахтарі не знімають. Страйкують усі копальні Червоно**граду**, а також 36 шахт Донбасу. Припинили страйк шахти Луганщини. Як повідомив член правління спілки гірників Луганщини Олексій Батула, на спільному засіданні керівництва области та представників страйкових комітетів ухвалили звернення до страйкуючих шахтарів з закликом припинити страйк, бо це призведе до розвалу економіки України і дасть можливість президентові СССР виправдати економічну кризу. О. Батула сказав, що луганські шахтарі високо оцінюють зусилля Леоніда Кравчука і українського уряду. На Луганщині страйкують тільки шахти в Первомайському. До страйкарів 1-го квітня приєдналися ще три шахти з Макіївки.

Пресова служба Укрінформ повідомляє, що засоби масової інформації України широко висвітлюють розвиток подій, пов'язаних із страйком шахтарів. І хоч кількість шахтарських колективів, що беруть участь у цій акції, практично не зросла, ситуація в суміжних галузях стрімко ускладнюється. Навіть приїзд на Донбас комісії, утвореної урядом СССР, не зменшив напруженість. Проте комісія не інформує засоби масової інформації про результати переговорів з шахтарями.

(Закінчення на стор. 8-ій)

ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС

З Головної Канцелярії УНСоюзу інформують, що до новоствореного Фонду Відродження України — УНС вплинуло від членів УНС до середи, 3-го квітня, 6,594 чеків — дивіденд, відсотків від боргових зобов'язань і добровільних датків на суму

171,210.86

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Великдень — символ надії

Дня 17-го червня 1963 року Верховний Суд голосами 8 за і проти 1 вирішив, що молитися у прилюдних школах, згадувати Бога й наводити слова з Біблії, це „протиконституційний акт" з уваги на існуючий в Америці поділ між Церкву і державу. Це був один із найбільш яскравих проявів лівого лібералізму в Америці та один із найпоганіших актів втручання американського судочинства у сферу релігійного вірування громадян. Це рішення Верховного Суду, прийняте восьми високоосвіченими людьми перечило здоровому глуздові: кожний американський президент присягає на Біблію, — на всіх американських банкнотах виписано: „Віримо в Бога", — навіть мовчазна й добровільна молитва — стала протиконституційною. Молитву прогнали з прилюдних шкіл, але не могли прогнати з людських душ. Кожна людина у всьому широкому світі лине до чогось Вищого, кількість недовірків мінімальна у порівнянні з віруючими, без уваги на віровизнання. Тому теперішній Папа Павло Іван II, з усіх папів, найбільш подорожуючий по всіх континентах, в Африці благословив дикунів, які вірують у божків, бо це для них вища, надлюдська сила. В Америці від років зазначився зріст побожности. Всі святині у неділі і свята повні святково одягнених батьків, які разом із дітьми йдуть до церкви. Для багатьох — це тільки традиція, але традиція добра. І ті, які з будь-яких спонук ходять до святині, до дому молитви, не є недовірками.

Цьогорічне свято Воскресіння Христового заманіфестувало перемогу Церкви і віри в Україні і поза нею. Хто міг сподіватися ще кілька літ тому, що в Києві вітатимуть Патріярха Мстислава I, а у Львові правитиме Архиєрейську Богослужбу Кардинал Мирослав Любачівський. Вже минулого Різдва Христового вперше відкрили у Москві, у цьому новітньому центрі безбожництва, церкви і в цьому році дзвонами сповіщатимуть Воскресення Христове. І читали ми, що на Кубі тамошній комуністичний диктатор Фідель Кастро після близько півсторіччя погодився, щоб на Великдень відкрито святині й тамошні громадяни, кубанці-католики, могли відзначати найбільше свято у році.

Римо-католицький кардинал Джан О'Коннор, архиєпископ — парох собору святого Патріка в Ню Йорку, у своїй проповіді у Великодню неділю прославляв Великдень, як свято надії. Цікаве, гарне і правдиве схоплення символіки Воскресення Христового. У цьому чуді чудес стверджено істину, що „Чого людина не зможе — Господь все може". Коли Христос „смертю смерть подолав", — то цим своїм чудом наказав смертникам вірити і сподіватися, що згине все неприродне. Згине безбожницьке навчання, що „релігія — опій народу" і відкриються двері позамиканих святинь. Свята Різдва Христового і Воскресення Христового — це джерела нашої віри і надії. Ми дуже нетерпеливі. Але всесвітня історія доказала, що воскресення поярмлених народів не приходило через ніч. Час у всесвітній історії дуже простяжне поняття. Мадярщина була під турецьким пануванням близько 500 літ. Панщину скасовано в Західній Україні під владою Габсбурґів щойно у 1848 році, в Наддніпрянській Україні аж після смерти Шевченка у 1861 році. Сьогодні здається, що панщина була десь тисяча літ тому. Зате здається нам, що Україна втратила свою державність у новітній добі давним, давно, а насправді це було осінню 1920 року.

Події не стоять на місці. Стежачи за ходом у советській імперії видно наглядно, як щораз більше поширюються щілини у цій тюрмі народів. Теперішній диктатор імперії намагається своїми декретами залякати визвольні рухи, намагається військом і поліцією зберігати „єдину нєдєліму", не розуміючи, що вказівки на історичному годиннику не можна завернути назад: співаючи радісну пісню „Христос Воскрес!, черпаємо з неї віру і надію, що відвалиться камінь, яким притолочено могилу України. З волі Господньої самі поневолювачі несвідомо своїми немудрими ходами приспішують прихід українського Воскресення.

Архипресвітер Сергій Кіндзерявий-Пастухів

БО ВОСКРЕС ХРИСТОС...

„Я Дорога, Істина й Життя" — висловив, запевнив і доказав Христос. Від Христа радикально змінився світ, завершилася релігія Одкровення, постав Новий Завіт. Відкрилася Нова Дорога, остаточна дорога життя людини на цьому світі. Дорога особливого, досі незнаного духового зросту і розквіту. Не та дорога, що по різних історіях та підручниках, а та справжня, що до життя. Дорога до Самого Бога, Дорога Життя. І дорога до Життя вічного. Христос це так просто вияснив: „Я — Дорога. Через Мене хто прийде, увійде, вийде і пашу знайде". Бо, запевнив Він, кажучи: „Я Пастир Добрий, Який душу Свою кладе за вівці". Не так, як інші, що тільки стрижуть овець, живуть із них і нічого їм не дають, бо прийшли, щоб погубити, вбити. А Я — сказав — Пастир добрий, справжній, Який душу Свою кладе за вівці; у цьому й вірна Дорога Життя. Бо „Ніхто не приходить до отця, якщо не через Мене". А Бог — то життя.

Христос — Істина. Він запевнив: Пізнаєте Істину, і Вона вас вільними зробить. Але що ж таке Істина? — Ще Пилат хвилювався, допитувався. Христос відслонив завісу таємниці: Істина пов'язана з життям; поза Життям — нема істини. Він до Отця Небесного звертався: „Життя ж вічне — це те, щоб пізнали Тебе, Єдиного Бога Істиного, та Ісуса Христа, Якого Ти послав".

І остаточно — Христос це й є життя. Повне, вільне, досконале. Не те умовне, що само собою намагається при допомозі різних формул та вправ, дійти до якоїсь так званої „досконалости" у цьому світі, а те справжнє, що від нашого покаяння та Господнього прощення підносить нас до рівня дітей Божих.

Христос Свою жертву і Своє Одкровення потвердив, доказав: Воскрес із мертвих. Апостол Павло це дуже чітко та точно зформулював і висловив, кажучи: „Коли б Христос не воскрес, марна була б віра ваша і проповідь наша даремна. Поза Христовим Воскресінням нема, властиво, про що говорити; усе це були б тільки філіпіки про Його „науку, моральні правила, соціяльні закони, мир, любов до ближнього, всепрощення, визволення"... Великих слів велика сила..., а справжній Христос — збоку. Бож усе це, хоч вірно — від Христа, але тільки в контексті з Воскресінням. Без Воскресіння ми, можливо, й знали б про Ісуса з Назарету, як про особливо яскраву незвичайну фіґуру в історії так, як це тепер намагаються вмовити всякі доктори наук та інші недотепи у великих фоліянтах записаного паперу, але Істини — не знали б, Дороги не бачили б і Життя б не мали.

Бо Христос потребує не теоретичних знань, не систем віровчення, не організаційних успіхів чи конфесійних перемог, а живого контакту із серцем людини. Оце й є віра, оце — релігія Одкровення, Християнство. І тут нема залежности від хитросплетених „байок", ні від „наукових" арґументацій, ні від „логіки" світу, ні від якихось переконувань чи нукань. І навіть не від наших зусиль, пригадуєте?: Я збудую Церкву Мою... Отак воно від самого початку. Тільки нашій людській, від гріховностиароґантности можна приписати такі часті (зачасті!) намагання насилувати і використовувати Церкву Христову.

Диво, як сліпо ми розбираємося в основних справах життя! Замість зрозуміти, що тільки після полагодження підставових, тобто релігійних проблем, ми можемо успішно формувати й вирішувати життєві трудно щі, ми..., усе починаємо від хвоста. І найпростіші речі, що від Істини, (Істина ж абсолютна, первісна, тож простота!), ми заплутуємо до рівня *а б р а к а д а б р и*. Чи ж диво, що нічого путнього не виходить? А тоді ремствуємо на всяких воріженьків, чи навіть висловлюємо жалі до Самого Господа Бога. Яка ж це каригідна недотепність!

Ми навіть празник Його Воскресіння привикаємо вже „збувати", аби вигідно було супроти щоденної рутини. Просто хоронимо літургійну містерію. І геть чисто забуваємо про основні критерії нашої віри та свідомости. Тож і наше християнство поволі становиться якоюсь умовністю, відлунням, параллелю до невдачних реформ. Сама віра набирає прикмет формалізму, а релігія Христова — тільки доречної установи.

А воно ж усе неправда! І цілком не до речі! Бо ж воскрес Христос, як Бог Всемогутній! Наша Дорога, Істина й Життя!

Радійте, Друзі, і веселітеся! Христос воістину воскрес!

Амінь.

1991

І. Тарасюк

„І Його розп'яли"

(Єв. Марка: 15:24).

Гарячий день... В блакиті сонечко світило
І золотим промінням гріло добрих й злих.
В Єрусалимі ж підвелися темні сили,
Щоб голос Правди зупинити, щоб затих.

Зійшлися заздрісні юдеї й репетують:
„Пилате, геть із Ним! Розпни, Його, розпни!"
І розп'яли... З хреста ж лагідний голос чують,
Який бринить над злістю й гамором юрби:

„Мій Отче, відпусти, — не знають бо, що роблять!" —
Христос за розпинателів Своїх моливсь,
Моливсь за тих, що Правду й Віру досі гноблять,
За злих людей, таких жорстоких, як колись.

„Прости їм, Отче... Вже звершилося спасіння".
І, голову схиливши, духа Він віддав.
Зняли Його в вінку з Хреста страждань, терпіння,
І Йосиф у новому гробі поховав.

І вороги тепер раділи: — Правда Божа
Їх не турбує, в темнім гробі вже лежить.
Поставили до гробу міцную сторожу
І думали, що Правді Божій не ожить.

І чорна ніч старанно вкрила землю,
Схвильована юрба з Голгофти розійшлась,
В розбитих грудях крики зла понесла...
Пилат же руки мив... Спокою не знайшов.

Минула ніч. На третій день зближався ранок.
Засяло ясно сонце із небес.
І смерти вічної упала темна брама,.
І Божий Янгол всім звістив: „Христос Воскрес!"

Даремні злого Ірода міцні печатки,
Озброєна сторожа покотом лежить.
Ніхто не може Правди неба закувати,
Вона жила, живе й навіки буде жить!...

Колись в саду у перший Великодній ранок
Господній Янгол проказав: „Христос Воскрес!"
І життєрадісного дня настав світанок
Й віками скрізь луна: „Христос Воскрес!"

Христос Воскрес! — лунає добра вістка всюди,
Христос Воскрес! — звіщає всім порожній гріб,
Христос Воскрес! — співають всі спасені люди,
Христос Воскрес! — кайдани смерти переміг.

Україна

Марічка

ОСТАННЯ ГАГІЛКА

Сонце ховалось за капличкою в лісі. Ще тут і там, ледь-ледь дрижали його останні промені. Гагілки неначе розгойдувались у пісні, яка блукала поміж деревами.

То кріпшала, то притихала.

Ріка Стрипа потемніла від стіни лісу.

Перші зелені листки виколювались на кущах, на деревах. Стелились пахощами ледь покриті пуп'янки овочевих дерев по садах.

Попри дорогу, у городах, витягли голівки нарцизи і засинів барвінок.

З коминів хат вже почав снуватись дим, господині з малими дітьми розходились з-під церкви. Хлопці кінчали свої гри і гуртом ще стояли попри мур. Затихли вже дзвони.

Тоді усі дівчата з цілого села сплели тісно, немов ланцюг, свої руки і цей строкатий ланцюг під проводом наймоторнішої із співом гагілки подався поміж хатами у кінцеву вулицю села Зарваниці.

Ланцюг вигинався по головній вулиці й вуличках.

„Ой, зацвіли огірочки... зацвіли..."

Гагілка виповнила всі обійстя, село.

Біля воріт стояли господарі з дітьми.

Усміхались і дивувались матері.

— І що їм таке цього року прийшло до голови?!

— Та то Оля з головної вулиці таке придумала!

— А гарне!

— Та то ніби кінець гагілці!

— До наступного року вже треба чекати!

— Не одна вже й віддається.

— А Оля перша піде.

Гагілка дзвеніла селом, лісом. Гагілка кучерявилась поміж деревами, садами. Пахощі стелились по городах.

Ріка Стрипа усе темнішала. Надходив вечір. На синьому небі появились зірки. Моргали, неначе б усміхались. Шуміла гребля. Шуміла вода на колесі млина, хоч млин спочивав.

Увихались ластівки і собі співали, наче б лучились з гагілкою. На гніздах притихли бузьки. Вслухувались.

Дівчата перейшли, тісно сплетені ланцюгом своїх рук, ціле село і порозходились по обійстях.

Дорогою йшли хлопці у вишиваних сорочках з гарасівками. Їм чогось не хотілось співати! Наче б боялись зрушити оту святочну тишу.

Й собі розходились.

* * *

Воєнні дії змінили зовсім життя села. Затихли співи. Церкву замкнули „господарі" зі сходу.

Не було Богослужб. Не було вже й гагілки.

Дівчата, сплетені ланцюгом у гагілці розійшлись хто куди.

Багато попало у Сибір на каторжні роботи, багато погинуло в УПА. Деякі, вивезені на роботу до Німеччини, врятувались переїздом за океан, до Америки, Канади і Австралії.

Гагілка затихла.

Війна знищила ліс. Нема садів, як колись.

Увечері на ясному небі моргали зорі, купалися у плесі старої річки Стрипи.

Капличку знищено, але люди її відвідують і моляться.

Деякі старші, які повернулись із Сибіру, поглядають на зачинену церкву, на її опустіле подвір'я, на зоряне небо і хрестяться.

„Може тими зірочками сяють душі наших дівчат з останньої гагілки, яких замучено у далекому Сибірі?!"

Може...

У шумі ріки Стрипи давнім відгомоном:

„Ой, зацвіли огірочки... зацвіли..."

Уляна Пелех

ПЕРЕДВЕЛИКОДНІ ПЕРЕЖИВАННЯ ДИТИНИ

Ми повернулися з церкви у Страсний Четвер перед дев'ятою. Андріянко ще не спав, він чекав на маму й бабусю. Тато читав йому казку. Побачивши їх і мене, звичну і часту гостю, хлопчик зрадів, ожив:

Прошу сідати! Треба роздягнутися! — радісно загомонів.

— Уже пізно, Андрійчику! Треба спати! — умовляли ми хлопчика. Але він так запропонував сідати, так тягнув за руки, щоб ми посідали, що не було ради.

Спочатку почав розповідати незакінчену казку, яку тато йому читав: це була казочка А. Малишка про мисливця і зайчика:

— Мисливець пішов у ліс. Гуде щось у лісі... — Андріянко наставив пальчик і дивиться на нас.

— А ви знаєте, що то гуде? — питає.

— Вітер, Андріянку! — каже бабуся.

— Бабцю, вітер не гуде, вітер виє... — насупивши брови, поправив Андріянко бабусю.

— А може вітер шумів? — запитала мама.

— Мамо, то вода шумить, не вітер! — повчав маму.

І коли всі ми признали дитині слушність, Андріянко втішився. Сів сам і нас попросив сісти та почав розповідь про мисливця. Мисливець недобрий такий. Хотів стрелити в зайчика, але зайчик утік. Була пригожа хвилина й вдалося мамі переконати Андріянка, що пора всім іти спати. Бо завтра буде Андріянко писати писанки й приготовляти кошичок на свячене.

Та сама згадка про кошичок і свячене знову зрушила дитину. Хлопчик побіг до своєї кімнати по кошичок з писанками й пасочками, які він приніс з садочка. Андріянко ходить двічі на тиждень до маминої приятельки, яка має своїх четверо дітей, а ще провадить заняття з двома дітьми своїх приятелів.

— Я написав цю писанку — бачиш, це хрестик, а це рибка! — пояснював. — А на серветці, бачиш — зайчик сидить! Пані Соня розказала нам про пригоду зайчика. Зайчик побачив це яєчко у траві. Жовта квіточка притулилася до яєчка. Ти не знаєш, що сталося! Ні!.. Не знаєш... — хитав головкою хлопчик. Зайчик лапкою зачепив квіточку, вона потрусила пилок і яєчко стало жовте.

Андріянко хотів ще співати, але мамі вдалося його таки переконати, що співати будемо на Великдень. Андріянко таки не міг відразу заснути. Він собі ще мурликав: „Зайчику, зайчику, де те бував!" — найновішу пісеньку, якої його навчила пані Соня у Садочку. Мабуть Андріянкові тієї ночі снилися писанки, зайчик та й, можливо, подія в садочку. Прикра така, він її не переживав надто, куди більше переживала мама. Андріян при ставанні в коло й садочку, відпхнув свого сусіда, той спіткнувся, впав. Мама дзвонила до хлопчикової мами, просила вибачення. Христя (мама Олеся та й приятелька Андріянкової мами) засміялася у відповідь:

— Ти ще не мала нагоди переживати дитячих витівок. Привикнеш, коли Андріян підросте! Не перейдмайся! Це діти! Хлопчиська!

А У Воскресну неділю Андріянко вітав усіх зустрічних: „Христос Воскрес!", співав багато при столі й було тепло на душі, спостерігаючи його таке всестороннє відчуття атмосфери Великодня, таку щирість дитячу, захоплення святковими подіями в родині.

І розповідав казочку про мисливця і зайчика та любив повторювати:

Зайчику довговухий,
В лісі щось гуде,
Слухай мене, слухай,
Мисливець іде!

Вік живи — вік учись

Одеса (С. Змієвський). — Недавно тут створено Одеський Відкритий Університет(ОВУ). Засновниками його стали Одеський Університет імені І. Мечникова, міністерство вищих учбових закладів України та виконавчий комітет Одеської Міської Ради народних депутатів.

Цей університет відкритий абсолютно для всіх без будь-яких обмежень: ні вік, ні рівень освіти, ні місце проживання не стануть на заваді тим, хто бажає оволодіти новими знаннями. ОВУ надає слухачам повну свободу у виборі змісту, форм і методів навчання. Разом з тим університет враховує потребу нашого динамічного часу в скороченні періодів навчання. Це буде досягнено за рахунок інтенсифікації та індивідуалізації навчального процесу, використання життєвого та професійного досвіду своїх слухачів. Приймається студентів без вступних іспитів. Також буде запроваджено досить сувору контролю одержаних знань. На наступний курс чи етап навчання переводитимуться лише ті слухачі, хто повністю виконає програмові вимоги та успішно складе встановлені заліки та іспити.

Організатори ОВУ розраховують, що основний контингент складатимуть люди активного, зрілого віку, хоч повне право навчатися матимуть і юнаки, і люди похилого віку. Навчання не перешкоджатиме основному зайняттю — адже головна форма його буде заочна. ОВУ має існувати на засадах самоокупності. Тож єдине покищо джерело фондів — оплата за навчання, яку вносять слухачі або колективи, де вони працюють.

Гідний уваги ще один напрямок праці ОВУ. Він відкриває низку короткотермінових курсів для бажаючих підвищити свій освітній рівень та задовольнити пізнавальні потреби. Крім інших, будуть створені групи для бажаючих вивчати історію України, вдосконалити своє знання з української мови та літератури.

Галя Котович

УКРАЇНСЬКІ ВЕЛИКОДНІ ТРАДИЦІЇ

Великдень з найдавніших часів був величне й радісне свято. У поганських часах вірування наших хліборобських предків було тісно пов'язане з природою — з богами сонця, вітру, вогню, води — бо від цих сил природи залежав увесь урожай. Нарід вірив, що піснями, ритуалами, жертвами цим богам у формі хліба, можна собі запевнити гарний урожай, щастя, багатство.

На весні, на честь бога-Сонця, справляли величне свято весни. Пісні на честь весни й бога-Сонця називали гагілками. У цих святкуваннях важливу ролю відіграло яйце, яке через свою специфічну форму стало символом сонця, життя, відродження природи з зимового сну. Хліб теж відогравав важливу ролю. З найдавніших часів майже в усіх религіях хліб мав символічне значення й уважався святом. До нього люди молилися, ним причащалися, його приносили у жертву богам замість худоби.

Коли нарід прийняв християнство, то багато звичаїв набрало християнського значення й увійшло у святкування Великодня. Звичай посвячувати спеціяльну їжу на Великдень почався з початку XVI сторіччя. Окрім паски і яйця, я не могла найти джерел, які вказували б, що інші великодні страви походять з поганських часів.

Коли у крамницях на весні появляються шоколядні зайчики, різні виглядом і розміром, знаємо, що наближається Великдень. Але ж — чи цей зайчик має щось спільного з нашими великодніми обрядами?

Правда, у казках, дитячих оповіданнях і піснях часто Зайчик-побігайчик виступає. У весняних іграх і хороводах та весільних піснях наші давні предки оспівували зайця. Значить, зайчик був тісно пов'язаний з ритуальними обрядами наших предків і мусів мати глибоке символічне значення.

У багатьох культурах заяць мав різні символічні значення. В українській орнаментиці є також зображення зайця. Тваринних орнаментів в Україні найменше, а коли ж зображували тварину, то це була ціла тварина даної околиці, або тільки частини її — лапки, вушка, роги, зуби тощо. Це мало запевнити достаток, що його символізувала дана тварина, добробут. Що цікаво, за назвами цих звірят найчастіше називали цілу писанку.

Звіринний орнамент переважно не виступає самостійно, він завжди обрамований багатим рослинним або геометричним орнаментом.

Тому, що життя нашого гірського населення було тісно пов'язане зі звірятами, зустрічаємо звіринний орнамент найчастіше у карпатських районах, в Гуцульщині.

Як подає Маркович, зайченят зображували цілими або рисували заячі зуби, або заячі вушка. Отже можна сказати, що, до певної міри, зайчик є також частиною наших традицій.

Наші великодні страви — це вислід пристосування нашого народу до того, що подає Старий Завіт. Жиди мусіли споживати у Пасху — хліб, вино, баранину, гіркі зела.

Паска — це великодній хліб. У християнських часах хліб-паска символізує Ісуса Христа у св. Тайні Євхристії. Паски прикрашують хрестами, орнаментами з тіста — сонцем, свастикою, розетками, листочками, косичкою, баранячими ріжками, буквами. І. Х., виноградом. деколи пташками.

Друге великоднє печиво — це бабка. Деякі дослідники думають, що форма бабки (висока, кругла) нагадує форми жіночих спідниць, хоч точне походження того твердження незнане.

Писанки й крашанки символізують нове життя, яке Ісус дав нам через своє воскресення. Впродовж століть, писанкові взори набирали різного змісту й віддзеркалювали історію українського народу, його вірування, зайняття, місцеві уподобання й зовнішні впливи. З давніх часів походять знаки культу сонця й відродження на весні. Після прийняття християнства багато символів набрали християнського значення (наприклад, хрести, трикутники, зірка). Постали теж нові християнські символи (риба, баранчик, церковці, гроби з хрестами, лоза, І. Х.). У новіших часах з'явились символи державности.

М'ясива — це символи тих звірят-жертв у Старому Завіті, які передбачували жертву життя Ісуса, розп'ятого

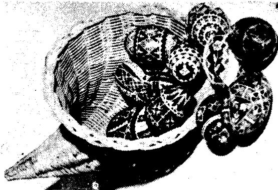
(Закінчення на стор. 8-ій)

Христос Воскрес!

Христос Воскрес!

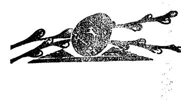
Воістину Воскрес!

Христос Воскрес із мертвих

Христос Воскрес — Воістину Воскрес

„Хрест — Джерело Сили"

(Закінчення зі стор. 1)

Спогади про давнє і недавно минуле українського народу та його Святої Церкви кличуть нас у дні цьогорічного Великодня до порівнянь з теперішньою дійсністю, з сьогоднішнім станом і спроможностями Української Автокефальної Православної Церкви, передусім у святому ділі її служіння людині взагалі, а українській діяспорі зокрема.

І тут ми маємо вже повну змогу вільно, прилюдно й урочисто голосити вічну істину, що „Христос Воскрес із мертвих, смертю смерть подолав і тим, що у гробах, життя дарував!"

Та, на превеликий жаль, цю великодню пісню-славень ще й досі не скрізь співають рідною мовою, мовою матерів, бабунь та прабабунь наших. Не співають, хоч і минули вже часи страху і кари за її прилюдне співання, а теперішня державна влада України виявляє все більше розуміння великої ваги УАПЦеркви в структурі Української Держави, як Церкви незалежної в своєму внутрішньому житті й управлінні від чужих церковних і політичних центрів.

Існують, одначе, ще й явно ворожі зовнішні чинники, яким патронують дві патріярхії, що розпочали акцію проти УАПЦеркви як цілости. Оперують ці патріярхії явною неправдою, сіючи її в каригідний спосіб. Документальну відповідь цим патріярхам знайде кожний у великодньому числі „Українського Православного Слова". Тут же вважаю за доцільне зазначити наступне: — Знаючи, які саме політичні чинники мають вплив на політичну лінію тих патріярхів, годі обтяжувати виною тільки зверхників тих патріярхій. Одначе не помилюся, коли стверджу, що внутрішні відносини у Царгородській Патріярхії дуже нагадують ті, що були їй прикметні в 1688 році.

На шляху до повного відродження УАПЦеркви й удосконалення її організаційної структури існує ще чимало труднощів, для поборення яких вважаю за необхідне: посилення акції за збільшення числа громад УАПЦеркви на Лівобережжі; посилення акції за повернення до рідної Церкви священиків, які не зі своєї волі знайшлися в інших юрисдикціях: уділення всебічної допомоги вже існуючим теологічним навчальним закладам та урухомлення вищої теологічної школи в Києві; і в кінці — урухомлення, в можливо якнайскоршому терміні, власного церковного видавництва ім. Митрополита Петра Могили.

До першочергових справ треба зарахувати ще конечність якнайскоршого перегляду статуту УАПЦеркви та достосування його до структури Патріярхії. Зчерги необхідно устійнити фінансову систему, для створення матеріяльної бази.

До числа проблем, що вимагають дуже уважного вгляду, належать т.зв. „міжконфесійні конфлікти", які, на жаль, існують і в Україні. Є їх два. За наявність конфліктів вину несуть ієрархічні верхи Російської Православної Церкви і Католицької — Римської, що конкурують зі собою в поширенні своїх експансивних впливів на Сході.

Як досі, ієрархія УКЦеркви пактує з Московською Патріярхією, сподіваючись від неї підпори в заходах зміцнити своє становище вд Україні. У зв'язку з цим, ієрархія УКЦеркви спізняється з відновленням контактів з УАПЦерквою.

Ми ж — ієрархи, духовенство та вірні УАПЦеркви, не зважаючи на всі злодіяння наших нелюбів, повинні виявити з нагоди Великодня единомисліє, здобутись на найбільш доступні християнинові зусилля та всеперемагаючу своєю силою взаємну любов, і з нагоди Світлого Воскресіння Христа-Чоловіколюбця купно і радісно заспівати: Воскресіння день просвітімось торжеством і один одного обнімімо! Скажімо „Браття" і тим, що ненавидять нас, простімо все ради Воскресіння, і так заспіваймо: Христос Воскрес із мертвих, смертю смерть подолав і тим, що у гробах, життя дарував!

† Мстислав,
Патріярх

Дано в Оселі св. ап. Андрія Первозванного
в Савт Бавнд Бруку, Н.Дж., ЗСА
18-го березня 1991 р.Б.

Незлим тихим словом

В неділю, 17-го березня, громада Апопки, Дейтона Біч, Ню Смирна Біч, Порт Орандж і Делтона при церкві святої Покрови в Апопці відсвяткували свято роковин пам'яті уродин і смерти нашого великого поета Тараса Шевченка, а разом з тим і пом'янули Тараса Чупринку-Шухевича в річницю його смерти.

Отець Адам'як відслужив Панахиду за упокій душ Тараса Шевченка і Тараса Чупринки. Свято відкрив А. Кулинич вшануванням пам'яті однохвилинною мовчанкою. Реферат про життя і діяльність Тараса Шевченка та його значення для відродження української нації відчитав Т. Комар. Хор при церкві св. Покрови під дириґентурою Кулинича відспівав ряд українських пісень. Дві бандуристки з Дейтона Біч відспівали низку українських народних і стрілецьких пісень на пошану Тараса Шевченка і Тараса Чупринки-Шухевича. Вірші Тараса Шевченка віддеклямували В. Фіцик і його малий племінник, другий малий хлопчик з Канади, а також Ірина Кошерзук. Реферат в пошану Тараса Чупринки-Шухевича прочитав В. Коваль і пригадав про його завзяту боротьбу з ворогом.

І. Лобін прочитав листа з України від колишнього комуніста, котрий просить, щоб їм простити і вибачити за їхню помилку і заподіяні ними кривди на Україні. Гість з України Петро Артимович розказав дещо про події в Україні.

Свято закінчено українським національним гимном, а відтак смачним обідом.

О. Мізюк

Виступ А. Голуба в Дітройті

У середу, 13-го березня в приміщеннях Українського Культурного Центру в Дітройті відбувся бенкет Української Федеральної Кредитової Спілки „Самопоміч". Крім цього, для розваги членів цієї фінансової української установи відбувся ще й концерт.

На концерті виступив відомий український співак з Ню Йорку Алекс Голуб, якому акомпаньював Павло Батітський також з Ню Йорку, як також гуморист з Чикаґо Зиновій Маринець. На початку концерту Алекс виступив із піснями Володимира Івасюка, якого великим прихильником він був завжди. Алекс зумів вплести в програму цієї частини концерту пісню для матері з окремою присвятою для своєї матері, яка досі живе в Україні.

У другій частині концерту Алекс співав нові пісні, що знайшли дорогу до ЗСА, а також декілька англійською, італійською та французькою мовами. Алекс також поділився зі слухачами своїми переживаннями під час свого концертового турне по Україні.

З. Маринець виступив у другій частині концерту зі своїм унікальним гумором на втіху публіки. Його жарти відносяться до щоденного життя пересічних людей, мабуть і тому веселять слухача.

Під час бенкету приграло музичне тріо Силвена Колтика.

Віра Кап

Тенісові турніри в сезоні *1991*

Тенісова ланка УСЦАК подає до відома, що на цьогорічний літній сезон запляновано такі турніри:

4-го	5-го травня	Відкритий турнір на „Тризубівці"
6-го	7-го липня	УСЦАК-Схід на Союзівці
10-го	11-го сепня	Подвійні ігри на Союзівці
31-го серпня	2-го вересня	Крайові чемпіонати УСЦАК на Союзівці
14-го	15-го вересня	Подвійні ігри, Пласт „Чорноморці" на Союзівці
28-го	29-го вересня	Осінній турнір на „Тризубівці"
12-го	13-го жовтня	КЛК на Союзівці

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу
НІЯҐАРА, Онт.

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

— відбудуться —

в неділю, 27-го квітня 1991 р., о год. 2-ій по пол.
в залі Української (Ст. Катеринс) Кредитівки
118 Niagara Street, St. Catharines, Ont., Canada

У загальних зборах зобов'язані взяти участь, з рішаючим правом голосу: Члени Управи Окружного Комітету, Конвенційні Делеґати, та по два делеґати наступних Відділів:

403, 412, 416, 427, 451, 454, 458, 461, 462, 468

Гостей, Членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

ПРОГРАМА НАРАД:

1. Відкриття і схвалення порядку нарад
2. Ствердження правосильности зборів
3. Вибір Президії
4. Відчитання і прийняття протоколу з попередніх Загальних Зборів
5. Звіти уступаючої Управи і Контрольної Комісії
6. Дискусія над звітами і їх прийняття
7. Вибір нової Управи
8. Слово гол. директора для Канади мґра ІВАНА ГЕВРИКА
9. Плян праці на біжучий рік
10. Внески і запити
11. Закриття Загальних Зборів

У нарадах візьмуть участь:

мґр Іван Геврик, гол. директор для Канади

За УПРАВУ ОКРУГИ:

д-р Богдан Долішний, голова

о. Михайло Блаженко, почесний голова Округи

ПОЛІТИЧНА БОРОТЬБА В УКРАЇНІ: ПРИПЛИВ, ВІДПЛИВ, ЕВФОРІЯ

Відомий політичний діяч з Києва, депутат Верховної Ради СССР, лідер Партії зелених Юрій Щербак сказав, що сьогодні в Україні помітний спад політичної активности мас. Народ не просто втомився і збайдужів, а, що гірше, — почав зневірятися в змінах на демократичний устрій в країні.

Юрій Щербак приїхав 18-го лютого до Торонто на запрошення Йоркського університету взяти участь в міжнародній конференції, присвяченій перебудові в СССР та її значенні у світі. В Торонто він зустрівся також з членами українських громадських організацій Чорнобильський комітет та Еколос, щоб обговорити пляни дальшої співпраці та поінформувати про політичну і екологічну ситуацію в Україні.

Отже, хоча характеристика нинішніх настроїв в Україні в устах Ю. Щербака не прозвучала втішною, однак він оцінює становище не як тривожний вийняток, а радше як закономірність. Люди надіялись на швидкі зміни, сказав він. Народ сподівався, що, обравши до уряду демократів, він одночасно отримає і бажані зміни. Загальна маса менше всього задумувалась наскільки глибока економічна, політична, моральна криза і наскільки міцно закорінилась діюча система в усіх сферах життя. Так, демократи перемогли в багатьох місцях, але в республіканському парляменті вони склали лише третину. І що основне, перемігши, демократи не отримали влади. Влада залишилась в руках тих же партійних структур.

Після спалаху активности, яку Щербак порівнює з морським припливом, хвиля боротьби відійшла назад. Останній спалах активности був, за словами Ю. Щербака, восени: студентська голодівка та інше. „Крапкою над і" всього цього став арешт депутата Степана Хмари.

Бідність, відсутність харчів та інших найнеобхідніших товарів спрямували думки людей в одне русло: як пережити зиму? Настала евфорія.

Але, як допускає Юрій Щербак, вже навесні цього року може прийти „приплив". Його спричинять злидні, до яких доведено країну. Економічні питання вирішуватимуться політичними методами— іншого шляху нема. Шахтарі Донбасу готові вдатися до страйків, нині їх стримує жалість до людей, яких не можна взимку залишити без палива.

Основна політична вимога, яка тепер звучить в Москві,— це резиґнація Ґорбачова і передання влади в руки федерації. На Україні, зазначив Щербак, демократичні сили дещо нестабільні і нез'єднані. Це добре усвідомлюють діячі різних організацій, що відносять себе до лівого крила, і нині виробляються програми, спрямовані на з'єднання цих сил.

На запитання, чи помітні фракції в українському парляменті і як вони себе виявляють, Щербак зобразив досить емоційну картину: на засіданнях Верховної Ради України розгоряються справжні баталії, часто нерозумні, коли всі кричать і кожен намагається перекричати опонента, ніхто не хоче поважати право іншого на свою власну думку.

(Це можна було б, як кажуть, списати на рахунок нашого українського характеру, бож ці сварки відбуваються не тільки на такому високому рівні, як парлямент. Їх часто можна спостерігати і на засіданнях наших громадських організацій в Торонто, які так далекі від вирішення державних справ... Та Щербак сказав, що ще запекліші суперечки відбуваються, наприклад, у грузинському парляменті, де доходить мало не до стрілянини).

Щодо фракцій, то вони хоч і не чітко окреслені, і не стабільні, але існують. Депутат назвав такі з них (підкресливши, що це лише його умовні визначення): націонал-радикали; націонал-ліберали; соціял-ліберали (сюди можна було б віднести партію демократичного Відродження України); більш окреслені: суверен-комуністи (як, наприклад, Кравчук, які стоять на позиціях суверенної, але радянської України); група московських людей, які без вагань відстоюють „єдіную, недєлімую"; прагматики-комуністи (переважно керівники промислових підприємств, які успішно могли б працювати з опозицією, бо вони, як ніхто інший, відчувають критичний стан в країні і необхідність змін).

Сьогодні, за визначенням Щербака, ситуація ускладнюється протистоянням крайніх лівих і крайніх правих. Для консолідації демократичних сил необхідно створити так званий лівий центр, який послідовно боровся б за незалежність і людські права, але не йшов би за радикалами, яких не так і багато.

Таку політичну картину зобразив депутат демократичного бльоку Юрій Щербак, зауваживши, що це— розклад на сьогодні, а що буде завтра— передбачити в сьогоднішньому калейдоскопі подій нелегко.

* * *

Зустріч з управою Еколосу була бажаною і приємною з обох сторін. Молода громадська екологічна організація Торонто, якій ще не виповнилося двох років, з початку свого створення зробила наголос на співпраці з Українською Екологічною Асоціяцією „Зелений світ", творцем і надхненником якої є Юрій Щербак. Велося листування й обмін інформацією з київськими і львівськими „зеленими". Коли до Канади приїздили екологи з України, Еколос влаштовував їм громадські виступи. Так, недавно з великим успіхом пройшла екотура по Канаді й Америці провідників „Зеленого світу", вчених Дмитра Гродзинського, Юрія Міщенка і Анатолія Панова. Еколос видає щомісяця збірник матеріялів з екології в Україні англійською мовою, на який є попит з боку канадських та американських професіоналістів. Минулого року видано довідник „Україна на грані екологічної катастрофи", в якому зібрано дані з усієї України. Довідник передруковувався в Україні і вживається як посібник для службового користування та для усвідомлення загальних мас. За це Юрій Щербак висловив особливу подяку на зустрічі з управою Еколосу.

Екологічний рух в Україні власне поклав початок всім політичним рухам, сказав Щербак. Навіть з'явився такий термін: політекологія. Всюди в СССР формування опозиції розпочалося через національну політекологію. Асоціяція „Зелений світ" з'явилася в 1987 році, раніше, ніж Рух. З Рухом „зелених" єднає взаєморозуміння на ґрунті спільних ідей боротьби за демократичну Україну.

Минулого року „зелені" України оголосили про створення Партії „зелених", лідером якої є Щербак. Часто, каже він, представники природоохоронних організацій із Заходу запитують нас, як ви боретесь, наприклад, із забрудненням повітря, або що вживаєте проти миючих засобів. Ми їм відповідаємо: щоб боротися за чистоту землі, треба спочатку боротися за зміну правлячої системи. Отже, вияснив Щербак, Партія „зелених"— це не політична організація, а партія в структурі політичних сил, і стоїть вона в лівому крилі боротьби. На запитання, чи партія має намір прийти до влади в Україні, Щербак відповів, що кожна партія в кінцевому рахунку прагне до влади. Власне, „зелені" мають своє слово в політичних системах усього світу.

Найбільшим лихом на Україні є радіяція після Чорнобильської катастрофи. Перед цією бідою блíднуть такі біди, як забруднення повітря, вимирання річок, отруєння земель. Нині розроблюється Закон про Зону, який має визначити статус Чорнобильської зони, статус людей, що потерпіли від катастрофи та інше. Відбулося перше читання Закону у Верховній Раді України, незабаром відбудеться друге. Запровадження його передбачається в кінці нинішнього— на початку наступного року. Згідно з Законом, Україна потребує 3 більйони карбованців на рік, 200 тисяч людей мають бути переселені в чисті райони. Складність виробити чіткі положення Закону полягає в тому, що Україна не має повних даних про наслідки катастрофи. Колосальні дані має Всесоюзний Науковий Центр Радіяційної Медицини, що знаходиться неподалік Києва (його очолює колишній міністер охорони здоров'я України Романенко, винний перед світом за фальсифікацію даних катастрофи) але хоч це і парадоксально, українські спеціялісти й урядовці не мають доступу до цих даних. Вони засекречені Москвою для українського народу, а користуються ними спеціялісти підмосковного закритого містечка Обнінськ, яке працює на атомну промисловість. Діяльність Центру Радіяційної Медицини Москва фінансує долярами, які дає світова громадськість на боротьбу з наслідками Чорнобильської катастрофи, тобто на рятування людей. Україні ж виділяється певна сума в карбованцях, а не в конче необхідній валюті. Невідомо, як буде далі із Законом про Зону, бо хоч його проєкт розробили для себе Україна й Білорусія, тепер, виявилося, що в Москві розробляється всесоюзний Закон про Зону. Для чого він потрібен? Хіба що, як загальний у справі компенсації, але не для того, щоб тримати контроль „старшого брата".

Свого часу Україна оголосила про Чорнобильський Нюрнберґ у п'яту річницю ядерної катастрофи. Юрій Щербак сказав, що спеціяльна комісія Верховної Ради СССР і України веде розслідування. Програму Чорнобильського Нюрнберґу у „Зеленому світі" веде Сергій Федоринчик, над нею працюють юристи, оплачувані „Зеленим світом". Однак на загальну думку вирішено не називати цю акцію „Чорнобильський Нюрнберг", щоб так явно не копіювати термінологію 1937 року. Названо її Громадським Розслідуванням. Мета його — видати „Чорну книгу Чорнобиля".

Зустріч активістів торонтської організації Еколос і лідера Партії „зелених" Юрія Щербака була не тільки цікавою й інформативною, а й конструктивною. На ній вирішено створити Екологічний Документаційний Центр, який діяв би в Україні. Мета цього проєкту така: збирати й систематизувати статичні й інші дані про екологічну ситуацію в Україні; створювати фото- і відеоархіви; створити Екологічну Енциклопедію України; видавати періодичний бюлетень про становище довкілля в Україні; постійно розсилати до засобів масової інформації світу дані про тривожні екологічні випадки і їх наслідки в Україні.

Впровадження такого проєкту має важливе значення як для України, так і для тих українців за кордоном, які присвячують себе піклуванню про батьківську землю. В Україні нема урядової установи, яка чесно інформувала б про екологічну ситуацію, боролася б за здоров'я землі і людей. Міністерства та інші державні установи, як показала хоча б ситуація із Чорнобилем, не заслуговують на довір'я народу.

Еколос готовий допомогти здійснити цей проєкт. Вивчивши методи діяльності існуючих на Заході природних організацій, він може вже сьогодні запропонувати українському „Зеленому світові" найбільш відповідні для тих умов методи боротьби за здоров'я землі.

І що найцінніше, в Торонто є ентузіясти, готові поїхати в Україну, щоб допомогти у створенні Екологічного Документаційного і Інформаційного Центру, навчити західних методів організації праці, роботи на комп'ютері і навіть дати курс англійської мови.

Однак, як завжди у випадках з добровільною громадською працею, створення центру у Києві вимагає такого розкладу фінансів: оплата працівника, який розроблятиме проєкт — 2,000 дол., створення бази даних — 1,500 дол., комп'ютер, встановлення інформаційного центру в Україні, праця інструктора (три місяці) — 7,500 дол., приладдя для канцелярії, перевозка обладнання в Україну — 700 дол. Загальна сума на здійснення проєкту — 11,700 дол. Девіз цього проєкту: „Без фундаментальних основ життя — чистого повітря, чистої води і чистих ґрунтів — не може бути майбутнього для України".

Юрій Щербак залишив Канаду у надії, що боротьбу за смертельно хвору українську землю і всього живого на ній, боротьбу, якій він присвячує своє життя, він буде вести з допомогою земляків за кордоном.

А тих, хто хоче внести свою частку у здійснення цього проєкту, Еколос просить надсилати пожертви на адресу: Ecolos, Canadian Frends of Rukh, 1555 Bloor St. West, Toronto, Ont., Canada, M6P 1A5; tel.: (416) 535-7854.

Раїса Галешко

Резолюції Установчого з'їзду Координаційного Комітету Допомоги Україні в ЗСА

В днях 26—27-го січня 1991 року в Елізабеті, Н. Дж., відбувся Установчий з'їзд з участю делеґатів 26-тьох допомогових осередків (комітетів або товариств сприяння Рухові) і 29-ох громадських організацій та установ, що займаються допомогою Україні, та гостей в загальній кількості 156 осіб. Заслухавши промову депутата Верховної Ради України і голови Політичної Ради Народного Руху України Михайла Гориня, з'їзд схвалив статут та заснував Координаційний Комітет Допомоги Україні в ЗСА (ККДУ). З'їзд рівнож обрав Раду Директорів та Екзекутиву ККДУ і прийняв такі резолюції й ухвали:

1. З'їзд вислухав звіти досі існуючого Народного Фонду Допомоги Україні і дав абсолюторію його органам, у висліді чого цей Фонд розв'язався. Його складові частини — Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля і Фонд Руху увійшли до новозаснованого ККДУ.

2. З'їзд ствердив, що саме тепер демократично-національні сили України пекуче потребують ефективної моральної і матеріяльної допомоги від діяспори з метою реалізувати всебічну програму унезалежнення України. Ця допомога повинна вестися в координації з Народним Рухом України та бути спрямована для заходів цього руху й інших співдіючих демократичних організацій та установ.

3. Особливо бажаним є звернути увагу на розбудову інформаційної служби Руху та на ті заходи й установи в Україні, які ведуть освідомну працю серед її населення у напрямі його демократизації і піднесення національної свідомости та державницького мислення. Особливо важливим є активізувати освідомну працю серед населення східньої і південної України у зв'язку з плянованим референдумом.

4. В теперішній критичній ситуації в Україні і Союзі є важливим, щоб заіснувала постійна і швидка обопільна інформація між діячами України та діяспори й інформування світової преси та впливових чинників міжнародної політики. Нам треба мобілізувати світову опінію та здобувати дипломатичну підтримку для змагань українського й інших народів СССР до їх повної державної незалежности.

5. У сучасному стані кризи в Україні, яка поглиблюється, помимо широких спроб її подолати, потрібно посилити зв'язки її діячів із західнім світом і шукати співпраці на полі дипломатії, економічного розвитку, культурного обміну, професійного вдосконалення, медично-здоровельних заходів і допомоги потерпілим від чорнобильської аварії та взагалі в ділянці покращання екологічної ситуації в Україні. Українська діяспора повинна бути зв'язковим чинником у цих починах та виявити більше, як досі, плянованої і прагматичної діяльности.

6. З'їзд особливо підкреслює потребу зактивізувати в цьому напрямі американські фінансові та гуманітарно-харитативні організації. Ми повинні зацікавити широкі кола приватних і державних установ Америки, котрі хотіли б зв'язатися прямо з установами та поодинокими людьми в Україні. Віримо, що відкриття генерального консульства в Києві сприятиме цим крокам.

7. У зв'язку з посиленим наступом центру і системи М. Ґорбачова на балтицькі республіки, українська діяспора висловлює солідарність особливо з литовським народом і його державними органами, що стали головною жертвою аґресії реакційних сил Кремля, та співчуває балтицьким народам з понесеними втратами. Ми висловлюємо подив цим народам у їх боротьбі за свободу і незалежність. З'їзд закликає ККДУ та інші українські організації тісніше співпрацювати й обмінюватися досвідом з балтицькою діяспорою.

8. В обличчі нових репресій проти національних і демократичних сил в Україні, особливо у зв'язку з арештом народного депутата України Степана Хмари та інших арештованих активістів, протестуємо проти політики Ґорбачова і його ставлеників в Україні. Домагаємося звільнення С. Хмари та припинення провокаційних актів, що спрямовані проти демократичного руху і його діячів.

9. Особливо слід продовжувати співпрацю з науковими установами України та допомагати їм піднести свій рівень до світових стандартів. Зокрема необхідне близьке спілкування із західніми фахівцями для розвитку таких дисциплін, як керування підприємствами (менаджмент) та маркетінґ, без яких не зможе постати та утриматися вільний ринок.

10. Щодо діяльности ККДУ в найближчому часі з'їзд рекомендує:

а) опрацювати до двох місяців загальний і детальний плян праці (поширення членства, збіркової акції та практичної допомоги Україні);

б) до трьох місяців провести консультативну нараду компетентних представників з України і діяспори (включаючи Канадську Централю Прихильників Руху) з метою устійнення засад та вироблення конкретних плянів і метод співпраці;

в) посилити зв'язки, співпрацю і спільні дії зі складовими організаціями ККДУ;

г) з метою збирання, розподілу і господарення фондами слід юридично оформити та залеґалізувати неприбуткову корпорацію, статут і мета якої відповідатимуть нашим потребам і американському законодавству;

ґ якщо вимагатимуть потреби, слід створити адміністраційну базу та затруднити мінімальний персонал ККДУ для ведення координаційної діяльности.

11. Установчий з'їзд ККДУ вітає усі здорові демократичні сили в Україні на чолі з Народним Рухом України, заявляє готовість всебічної підтримки пробудженим силам українського народу та бажає успішної побудови демократичної незалежної і соборної української держави.

Елізабет, 27 січня 1991 р.

Володимир Баранецький,
голова президії з'їзду
Іван Олексин,
голова Резолюційної комісії
Богдан Бурачинський,
голова Координаційного Комітету Допомоги Україні

ЙОСИФА ШАРАБУРА БІЛАС

16-го січня 1936 р. —
31-го березня 1991 р.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Об'єднання був. Вояків Українців в Америці, Відділ у Філядельфії, Па.

Повідомляємо всіх побратимів і українську громаду, що 11-го березня 1991 р. відійшов у вічність

сл. п. побр.

СТЕФАН КОНРАД

Учасник Визвольних Змагань, кол. вояк Січових Стрільців і воєнний звітодавець 1-ої Української Дивізії УНА та член Відділу ОбВУА у Філядельфії, Па.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в суботу, 16-го березня 1991 р. в церкві Христа Царя, а опісля на кладовищі св. Марії у Факс Чейсі, Па.

Дружині, синам і родині покійного складаємо щирі співчуття.

Управа Відділу

АМЕРИКАНСЬКИЙ АМБАСАДОР до Ливану Раєн Крокер сказав президентові Ілліясові Граві у неділю, 1-го квітня, що західні закладники у Ливані повинні бути негайно звільнені без будь-яких передумов. Серед 12-ох закладників у Ливані, що їх схопили шиїтські мусулмани пов'язані з Іраном є шість американців. Амбасадор Р. Крокер відновив діяльність американської амбасади в Ливані у перших днях квітня.

З ПРАГИ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, що останні совєтські танки покинули Чехо-Словаччину в четвер, 28-го березня. На совєтській воєнній базі в Мільовіце, 45 кілометрів від Праги, залишається ще 82 панцерних возів, 2,700 військових тягарових автомобілів, 30 артилерійських гарматних систем і 14 джетових літаків. Вони повинні покинути Чехо-Словаччину до 24-го травня цього року.

Святкування на Фльориді

Формальною церемонією у будинку стейтового капітолю у Таллагассі, столиці стейту Фльориди, 18-го січня секретар стейту Джим Смит проголосив день 22-го січня Днем Української Незалежности у цьому стейті.

Виступаючи перед майже сотнею українських американців з різних околиць стейту, Дж. Смит відкрив ці святкування молитвою-проханням за всіх тих, що відбували службу в околицях Перської затоки в рядах американських збройних сил і за всіх тих, що змагаються за незалежність України.

Учасниками цих святкувань були представники з таких українських громад на Фльориді: Ст. Піттерсбирг, Норт Порт, Клірвотер, Порт Шарлотте, Венис, Ворм Мінерал Спрінгс, Піннелас Парк Тампа, Сан Сіті Сентер, Енглвуд, Порт Річі та інші. Також заступлені були такі організації: українська католицька та православна церква з Ст. Піттерсбиргу, українська католицька церква св. Марії та Релігійно-Культурний центр св. Андрія в Норт Порті, УККА, УАКР, ОДВУ, Українсько-Американські Ветерани, УЛТПА, СКВУ, НТШ, ООЧСУ, Товариство Українських Письменників „Слово", Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля, Українсько-Американська Організація Ст. Піттерсбиргу, Український Золотий Хрест, Союз Українок Америки, Український Народний Союз, Союз Українців Католиків „Провидіння" та Товариство Українських Інженерів.

Щоби відзначити цю подію українці на Фльориді дали скромний дарунок з українського мистецтва секретареві стейту Дж. Смитові. Вручили подарунок Іван Гавалюх і Йосип Лисогір. І. Гавалюх дякував секретареві Смитові та його співпрацівникам, а Й. Лисогір підкреслив важливість дати 22-го січня для всіх українців і всіх тих, кому свобода та справедливість у світі є важливими.

Г. Олек-Скат

Українські...

(Закінчення зі стор. 2)

на хресті. У Старому Завіті свинина була заборонена, отже шинка, ковбаса, свинина — це знак Нового Завіту й нових змін, які настали з Христовим Воскресенням. Баранчик з м'яса, сиру та масла — символізує жертву Ісуса Христа.

Молочні страви — масло, сир — ознаки добробуту й миру, передбачені пророками. Посвяченою сіллю посипується ячко, яким діляться усі члени родини. Хрін означав гіркі зела давніх пасхальних страв, пам'ятки жорстокости, що її жиди зазнали під час перебування в Єгипті. У Новому Завіті це символ жорстокого страждання Ісуса на хресті. Вино — це напиток під час Пасхи і Тайної Вечері. Наші предки пили тільки одну символічну чарку після спожиття розкраяного ячка.

Щоб ознайомити читачів з кульмінаційною напругою праці в передз'їздівському періоді, я звернувся до голови Ініціятивного Комітету скликання з'їзду Землятства Перемищина Андрія Чорного з такими запитаннями:

— Андрію, будь ласка, розкажи, коли ти вперше зіткнувся з діяльністю Землятства Перемищина?

— Може не безпосередньо з діяльністю, але із свідомістю, що така організація існує і діє я дізнався ще у шістдесятих роках, коли повернувся з військової служби і почав діяти у Перемиському відділі колишнього Українського Суспільно-Культурного Товариства. Вже тоді нам на рідних землях було відомо, що в ЗСА і Канаді наші земляки зорганізовані і діють в організації, яка зветься Землятство Перемишлян. Я не можу сьогодні передати на словах того великого ентузіязму, якогось відглибинного піднесення, який оживлював нас на основах тої далекої організації, працювати віддано для добра реґіону на рідній землі. Атмосфера тодішня до нашої праці не була легка, але підсилювана гордість перемагала труднощі. В тих роках появилися серед нас і тихцем були передавані з рук до рук книжки, за допомогою Землятства, які побачили світ і стали формувати наші думки, ким ми самі і чим є для нас Перемишль. В першу чергу слід назвати книжку п.з. „Перемишль— західний бастіон України", яку зредагував проф. Б. Загайкевич. Крім того „Княжий город Перемишль у світлі нових археологічних досліджень" Я. Пастернака та інша література, яка стала ототожнюватися з програмною діяльністю Землятства.

В 70–80-их роках наші наймолодші члени дитячих колективів під керівною опікою проф. Ярослави Поповської постійно одержували від Землятства, а також від індивідуальних осіб ласоці на св. Миколая і дрібні подарунки. А згодом ця допомога переросла наші очікування, бо Землятство своїми фондами допомагало не лише влаштовувати імпрези, але навіть допомагало в ремонтах нашого Народного Дому в Перемишлі.

Врешті, коли я прибув до Канади, мені пощастило бути учасником IX з'їзду Землятства. Саме тут я наочно переконався про численних патріотів нашої землі і міста, про їхню безмежну турботу за краще майбутнє нашого реґіону. Це в основному люди, колишні випускники української гімназії, численні інтелігенти,

Роздуми перед з'їздом Землятства Перемищина

які свій родовід пов'язують з Перемишлем.

— Як дійшло до покликання Ініціятивного Комітету і хто тут проявив ініціятиву?

— Попросту зібралася група новоприбулих емігрантів з Перемишля, які з такою самою силою почуттів люблять своє місто і околиці, як їхні попередні земляки і звернулись до Управи Землятства Перемищини в Ню Йорку, щоб відбути згаданий з'їзд. Не довго чекаючи, ми отримали від голови управи Романа Лапичака згоду, а також слова поради і підтримки на нашу пропозицію.

Тоді ми зорганізували ширші сходини, в яких взяли участь навіть сучасні перемишляни, які були тут на візиті, а саме: д-р Михайло Козак, мґр Йосип Романик та Павло Кривуцький, в результаті покликано Ініціятивний Комітет, який мені довелося очолити.

— На якому етапі є підготова з'їзду?

— Перше я повинен сказати, що з'їзд відбудеться 18–19 травня ц. р. в приміщеннях Інституту Св. Володимира при вул. Спадайна 620 в Торонто. До цього часу ми вислали коло 600 запрошень, головно до ЗСА і Канади, на жаль, маємо деякі звороти, частина у період між з'їздами поміняла адреси, а деяких адресів своїх земляків не знаємо. Тому просимо тих, які одержали запрошення, інформувати і заохочувати інших, щоб зголошували свою участь у з'їзді якнайскоріше.

— Хто може бути учасником цього форуму?

— Звичайно, ми раді бачити учасників з цілої надсянської землі, але не можемо добирати виключно перемишлян, бо тематика, яку хочемо обговорювати, виходить поза межі самого Перемишля. Будемо також радо вітати всіх зацікавлених нашим реґіоном, а зокрема братні реґіональні організації і загальноукраїнські, однак усі повинні заздалегідь оформити свою присутність.

— Чи до секретаріяту з'їзду вже вплинули перші зголошення?

— Очевидно, маємо вже чимало зголошень. Серед зголошених є мешканці сучасного Перемишля. Нашим з'їздом зацікавились і виявили охоту взяти участь у ньому проф. політехнічного інституту у Львові, голова на Україну Товариства „Надсяння" Володимир Середа і доцент медичного факультету зі Львова Володимир Стеник — відомий як талановитий публіцист і палкий патріот нашого реґіону.

— На твою думку Андрію, яку програму повинен накреслити з'їзд?

— Перш за все повинен внести певні доповнення до статуту, а відтак обрати управу Землятства на Торонто, оформити додаткові деякі документи. Моїм бажанням є, щоб спільними зусиллями Об'єднання Українців у Польщі, Товариства Народного Дому в Перемишлі, Товариства „Надсяння" у Львові, видати монографію нашого реґіону, в якій показати велике і унікальне значення Перемишля. Праця над такою монографією вже розпочалася і залишається включити в це русло і допомогти до її найскоршої появи. Це буде найбільший пам'ятник у формі книги. Всі доложім зусиль, щоб його прикрасити цікавими фактами й інформаціями, подіями і фотознимками, вістками, щоб цей правдивий свідок нашого минулого і сучасного, найцінніші матеріяли з нашої історії викликали широке признання серед дослідників і читачів. Щоб це все старанно виконати, треба багато людей до праці і треба коштів. Крім того в околицях Перемишля ведуться праці над відновою знищених пам'яток української культури, а також зводяться пам'ятники українським жертвам на цьому терені. Все це діється завдяки інтенсивним змаганням ідейно наснажених одиниць та підтримці покищо нечислених.

— Які пропозиції у зв'язку з цим висуваєш?

— Звертаюся з проханням до усіх надсянців включитися у русло громадської діяльності і по своїй змозі допомогти в наш час найбільш благородним цілям. Не треба переконувати, що Перемишль і ціле Надсяння відіграли велику ролю в історії українського народу. Від самих світанків нашої історії тут формувалося державне життя і виявилось для цілої України в усіх многогранних ділянках у різних часах.

— Андрію, що ти хотів би на закінчення сказати читачам?

— З'їзд наш — це велике реґіональне свято, тому запрошую уклінно до його участи, але крім реґіонального свята наближаються свята Христового Воскресіння. Одже на основі цього великого празника бажаю всім перемишлянам і надсянцям, які підтримують нас і допомагають — багато здоров'я, щастя й життєрадости, а цілому українському народові бажаю, щоб віковічні мрії здійснилися і друге свято Христового Воскресіння відбувалося у вільній і від нікого незалежній самостійній українській державі. З традиційним великоднім привітом: Христос Воскрес! Воскресне наша Україна!

Розмову провів
Ярослав Стех

„А ми нашу славну Україну розвеселимо..."

Під таким гаслом у Запоріжжі цими днями відбувається конкурс „Гуморинг". Він складається з трьох етапів і проходитиме за жанрами: літературний, розмовний, вокальний, музичний, цирковий, хореографічний та інші.

У кожному змаганні є три рунди: старовинного українського гумору, сучасного гумору, експромтів та відкритих листів сучасних запоріжців до уряду та народних депутатів УССР, до міністерства культури СССР, УССР, до народу і уряду Іраку.

Тривалість одної рунди не більше 5-ти хвилин.

Художники-карикатуристи представлять свої малюнки, виконані під час свята. Переможці в кожному жанрі одержать нагороди, медалі та посвідчення. Найцікавіші групи матимуть можливість виступати в концертових програмах в Запорізькій області та на телевізії.

Найдотепніші учасники мають шансу стати володарями спеціяльних нагород спонзорів, глядачів, колеґ по змаганню тощо. Кожний учасник одержить пропам'ятний сувенір. Не залишить організаційний комітет без уваги авторів жартівливих пісень, мініятюр, реприз, конферансів тощо.

Страйкуючі...

(Закінчення зі стор. 1)

У Києві 26-го березня міліціянти затримали трьох шахтарів, які хотіли передати членам парляменту вимоги страйкуючих колективів. Інша група шахтарів провела голодівку в столиці України на Площі Незалежности від 24-го до 31-го березня на підтримку вимог страйкових комітетів Донбасу, Львівщини та Волині. Шахтарі вимагають: розпущення існуючих структур влади, оскільки ті втратили довір'я народу; перетворення імперії у співдружність суверенних демократичних держав, підвищення платні та поліпшення медичного обслуговування.

Нові вимоги звучать на мітингах шахтарів Червонограду, що не припиняються: погодинна оплата праці, збільшення продовольчих фондів, справедливі пенсії для інвалідів-„афганців", збільшення відпусток для шахтобудівників і шахтомонтажників. Страйк вирішено не припиняти. Днями проводилося пікетування міськкому партії. Вимоги: звільнити приміщення, залишити там тільки Міську Раду і ще — негайно змінити назву газети міської партійної організації „Шахтар Червонограда". Голові страйккому О.В. Карп'юкові дано пояснення, що приміщення міськкому КПУ будувалося за рахунок партійних фондів, а назва газети може бути змінена за згодою засновника і передплатника.

У Москві 27-го березня омонівці розігнали пікети шахтарів, застосувавши гумові нагайки.

Голова Московської Асоціяції Сприяння Руховi Євген Сярий та член її Координаційної Ради Олександер Грушевський поширили звернення до української громади в СССР і за кордоном, в якому закликають виявити солідарність зі страйкуючими шахтарями і давати їм політичну, моральну і гуманітарну допомогу.

Продукти і ліки для шахтарів і їхніх родин можна посилати на таку адресу: 340000, Донецьк-Центр, вул Артема, 63, виробниче об'єднання (скорочено в/о) „Донецьковугілля", Страйковий Комітет. Посилати можна борошно, макарони, крупу, цукор, сухе молоко, риж, антибіотики, вітаміни, шприці, цукерки.

Телефони страйкового комітету в Донецькому: 93-21-55; 90-24-47.